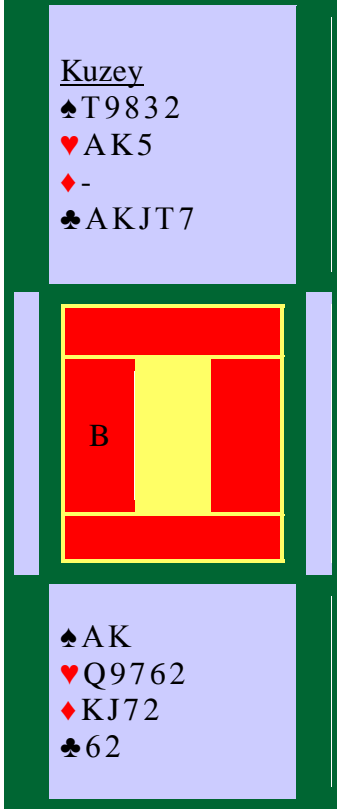

Problem 24 ve çözümü

(Bu eli bildiren **Merih Dikbaş'a**; kart-oyunu önerileri ve değerli yorumları ile katkıda bulunan **Enver Köksoy'a**, **Süleyman Kolata'ya** ve **İrfan Doğan'a** teşekkürler.)

21 Ocak 2017'de Jeofizik BSK'deki lehman maçında gelen yandaki elde, Batı pas geçtikten sonra Kuzey bir ♠ açar ve sonuçta Güney tarafından 6♥'e gelinir. Atak: ♦6.

♦A'ını Doğu'ya plase ederek nasıl oynamalı?

Çeşit çeşit oyun tarzı akla geliyor; hepsini tek tek yazmak çok zaman ve yer alacağı için, üst düzey oyuncuların birkaçının da tercihi olan şu iki oyunu irdelemek uygun olacaktır.

Kolaylık için önce şu kabulleri yapalım:

- (a) ♥'ler 2-3 (veya 3-2).
- (b) ♠'ler en kötü 4-2 (veya 2-4).
- (c) ♦'lar en kötü 7-2 (veya 2-7).
- (d) ♣'ler en kötü 5-1 (veya 1-5).
- (e) ♠QJ iki parça değil. (♠QJ'nin iki turda düşmesi oyun tarzları arasından bir fark yaratmıyor.)

OYUN-1 ♦ atağına ♣ at, ♦ çak, ♥AK çek, ♠'e gel, kozları bitir, ♣A'a gidip ♠'e çak. ♠ partaj değilse skuiz şansları ve ♣ empası var.

Löve 1: Yerden ♣ at, Doğu ♦A ile alır.

Löve 2: Doğu ♠ döner, ♠A ile kazan.

Löve 3: ♦ çak (♥5 ile).

Löve 4: ♥A çek.

Löve 5: ♥K çek.

Löve 6: ♠K'ya gel.

Löve 7: ♥Q çek, yerden ♣ at. (Batı ilk ♥'e ♥J veya ♥T verip ikinciye uymadıysa ♥Q çekme.)

Löve 8: ♣A'a git.

Löve 9: ♠ çak.

Löve 10: Son ♥'ü çek, yerden ♠ at.

Löve 11: ♦K çek, yerden ♠ at.

Löve 12: ♣ oyna: Son ♠ Batı'da kaldıysa ve ♣'e Batı küçük verirse ♣A koy; son ♠ Doğu'da görüldüyse ♣ empası at.

Kazanan dağılımlar:

(1) ♠'ler 3-3 ise.

- (2) ♠'lerin 4-2 (veya 2-4) olduğu durumda;
- ♦Q ve ♣Q aynı elde iken (skuiz yoluyla).
 - ♣Q Batı'da ♦Q Doğu'da iken (empas yoluyla).
 - Doğu'da ♣Q tek ise.

(3) ♠'lerin 4-2 (veya 2-4) olduğu durumda, ♣Q Doğu'da iken Batı'da ♦Q üç parça ise.

NOT: Löve 4 ve 5'te Batı'da ♥J veya ♥T'un tek olduğu anlaşılırsa, Löve 7'de ♥Q çekmeyip ♣A'a gider ve ♠'e çakarak kısalırız. ♠ partaj çıkarsa ve ♦Q üç parçadan düşerse kontrat olur. Aksi halde, ♣ empası atarız. Dikkat, ♣ empasının geçmesi yeter şart değil. Doğu'da iki tane ♣ varken veya iki tane ♠ ve üç tane ♣ varken (biz üçüncü ♠'e çakarken Doğu ♣ defos eder) kontrat batar. O halde ya Batı'da ♣Qx iki parça olmalı ya da Batı'da ♣Qxx üç tane ♣ ise Doğu'da [3-4-3-3] veya [4-4-2-3] dağılım olmalı.

OYUN-2 ♦ atağına ♣ at, ♠ dönüşünü ♠A ile kazan; ♥AK çek, ♠K ile ele gel, ♦ çakıp yerden ♠ oyna ve ♥9 ile çak.

Löve 1: Yerden ♣ at, Doğu ♦A ile alır.

Löve 2: Doğu ♠ döner, ♠A ile kazan.

Löve 3: ♥A'a git.

Löve 4: ♥K çek.

Löve 5: ♠K'ya gel. (Batı ilk ♥'e ♥J veya ♥T verip ikinciye boş verdiyse ♥ empası ile devam et.)

Löve 6: ♦ çak.

Löve 7: ♠'e ♥9 ile çak

Löve 7'de ♠'e üste kup yemediysek kontratı yaptık. Şimdi ♥Q çekip ♣A'a gider ve bir ♠'e daha çakarak yerin son ♠'ini sağlarız. Böylece üç ♠, altı ♥, bir ♦ ve iki ♣ yoluyla 12 löveye ulaşırız.

Kazanan dağılımlar:

(1) Batı'da

[3♠-2♥], [3♠-3♥], [4♠-2♥], [4♠-3♥], [2♠-2♥]
varken.

(2) Batı'da [2♠-3♥] varken, Batı'da ♥9'ludan büyük ♥ yoksa, yani Doğu'da ♥JT iki parça ise.

NOT: Löve 3 ve 4'te Batı'da ♥J veya ♥T'un tek olduğu anlaşılırsa yere ♦ çakmaktan vazgeçer ve Doğu'ya ♥ empası atarak kozları temizleyip ♣ empasına oynarız.

En başta yaptığımız kabuller çerçevesinde, OYUN-2'nin başarı şansı % 86,5, OYUN-1'inki ise % 87,0 çıkıyor.

Ancak, Batı'da tek ♥J veya ♥T varken de kontratı yapabiliriz. Her iki oyunun altındaki "NOT"ları hesaba katarsak OYUN-2'nin % 0,5'lik dezavantajını 1-4 ♥'den gelen kazanç

kapatıyor. Sonuçta iki oyun arasında (önşartlar geçerli iken) OYUN-2 lehine % 1,5 civarı bir fark çıkıyor.

Başarı şansları özellikle bu denli yakın olunca, istatistiksel hesabın hemen hiçbir önemi kalmıyor; deneyim ve masa varlığı (“table presence”) çok daha fazla ön plana çıkıyor.

Karar sizin...

AYRINTILAR

(1) OYUN-2’de $\heartsuit Q$ ’nın üç parçadan düşüp düşmediğini zamanında tespit etmek istersek Löve 6’da $\heartsuit K$ çekip \heartsuit çakmak gerekiyor. Bu durumda dışarıda 7-2 (veya 2-7) \heartsuit varken çok büyük ihtimalle batıyoruz. $\heartsuit Q$ üç parçanın peşinde koşarken aldığımız risk ile getiri yaklaşık aynı olduğu için $\heartsuit K$ çekmeden \heartsuit ’ya çakma yoluna gittik. ($\heartsuit K$ çekip sonra \heartsuit ’ya çakmak da düşünülebilir.)

OYUN-1’de ise kozları temizledikten sonra $\heartsuit K$ ’yı çekme temposu olduğundan, Batı’daki $\heartsuit Q$ üç parçayı ($\clubsuit Q$ Doğu’da iken) kazanç hanesine yazdık. Doğu’daki $\heartsuit Q$ üç parçayı ise yazmadık, çünkü o zaten OYUN-1 Kazanan dağılımlar (2.a) ve (2.b)’de hesaba katıldı.

(2) OYUN-2’de Batı ilk \heartsuit ’e $\heartsuit J$ veya $\heartsuit T$ verip ikinciye uymadığında, kozları temizleyip ilk tur \clubsuit empası atmıştık. Aslında direkt \clubsuit empasına oynamayıp önce \spadesuit partajını test etme şansımız yok değil. Şöyle ki; dördüncü kozu çekmeden $\clubsuit A$ ile yere gidip \spadesuit ’e çakabiliriz. \spadesuit partajsa kontrat oldu. \spadesuit partaj değilse son kozumuzu çekip yerden \spadesuit atar ve \clubsuit empası atarız. Bu durumda \clubsuit ’den dört löveye ihtiyacımız olduğu için Batı’da $\clubsuit Q$ dört veya beş parça ise kontratı yapamıyoruz.

Normalde önce \spadesuit partajını deneyip sonra \clubsuit ’den ikinci tur empas yoluyla dört löve almaya çalışmak daha iyi bir oyun olurdu. Ancak burada öyle değil; çünkü Batı’da tek \heartsuit Doğu’da dört tane \heartsuit var. Batı’da üç tane fazla boş yer olduğu için $\clubsuit Q$ ’nın Batı’ya gitme şansı % 50’den % 61 civarına çıkıyor.

(3) Başta yaptığımız **kabuller/varsayımlar** çerçevesinde başarı şansları OYUN-1 için % 87,0; OYUN-2 için % 86,5 demiştim. Buna açıklık getirmekte fayda var. Bu yüzdeler oyun tarzlarının gerçek toplam başarı şansını göstermiyor; yalnızca tüm varsayımların (\heartsuit ’lerin sadece 3-2 veya 2-3 dağılımı dikkate alınarak vd.) geçerli olduğu durumdaki olasılığı gösteriyor. Nitekim 1-4 \heartsuit dağılımındaki kazanç senaryoları da düşünülünce OYUN-2 az da olsa daha iyi hale geliyor.

Toplam başarı şanslarını kesin olarak hesaplamak oldukça zor. 5-1 (veya 1-5) \spadesuit dağılımını ve $\spadesuit QJ$ ’nin iki parçadan düşme olasılığını ihmal ederek DEALER programı yardımıyla hesap yapılırsa sonuç şöyle: OYUN-1 = % 50,7; OYUN-2 = % 52,2.

Masadaki dağılım:

<p><u>Kuzey</u> ♠T9832 ♥AK5 ♦- ♣AKJT7</p>		
<p>♠Q4 ♥T83 ♦T863 ♣Q954</p>		<p>♠J765 ♥J4 ♦AQ954 ♣83</p>
<p>♠AK ♥Q9762 ♦KJ72 ♣62</p>		

Masada OYUN-1 kazanıyor.

Bu eli sorduğum üst düzey oyuncuların tercihleri ve yorumları şöyle.

OYUN-1'i **Enver Köksoy** önerdi; **Süleyman Kolata** da (öneriden habersiz) aynısını oynadı. OYUN-2 **İrfan Doğan**'ın tercihi.

YORUMLAR

Enver Köksoy: "OYUN-2'nin olasılığı daha yüksek olsa da tercihim değişirmiyorum. Kozlar 3-2 iken dışarıda koz bırakıp batmayı hiç sevmiyorum." (Dikkat ederseniz, OYUN-2'de Löve 7'de kozlar 3-2 iken üste kup yiyerek batıyoruz.) *Enver ayrıca "süper yapmışsın, eline sağlık" diye ekledi.*

Süleyman Kolata: "Bizler sadece oyuncularız, bütün olasılıkları ezberle bilmeyiz bile. Bazen

içimizdeki soğana, masadaki sese, görüntüye, beden diline bakarak oynarız. Zaten oturup yüzdeleri hesaplayıp karşılaştırma vaktine de sahip değiliz. Bazen yapıyoruz, bazen batıyoruz." *Süleyman; Enver'e ve İrfan'a yorumları için teşekkür edip, en ufak bir ayrıntıyı bile atlamadan ince hesaplar yaptığımı belirterek bana da özel takdir ve teşekkürlerini ilettiler.*

İrfan Doğan: "Benim oynadığım tarzın olasılığı biraz daha yüksek olmasına rağmen masada kazanmadı. Bu da Enver ve Süleyman'ın niye benden çok master puana sahip olduğunu açıklar."

SON SÖZ

Bu el ilk bakışta kolay görünmüştü bana, ama sonra analiz etmeye kalkınca çok zor geldi. Önce Ankara'da İrfan'a ve Enver'e şahsen sorma fırsatı buldum, ayrıca Süleyman'a da mesaj olarak yolladım. Üçü de sadece kendi kart oyunu önerilerini belirtmekle kalmayıp, sonradan mesaj ve telefon yoluyla analizin netleşmesi konusunda her türlü katkıyı içtenlikle sundular; ayrıca, yorumları ile de çözüm yazısının çok daha zengin bir hale gelmesini sağladılar. Bu üç üst düzey briççiye tekrar teşekkür ederim.

Her ne kadar birkaç kere ve farklı yöntemlerle kontrol ettiysem de umarım istatistikte bir arıza yoktur; varsa da o arızanın tamamı bana ait.

Okan Zabunoğlu